

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVIII. Episcopus in Conciliis non Consiliarios, sed Iudices esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

mensis sub Clemente V. ac nuper Tridentinum venerunt Episcopi frequentes ex toto Occidente, ex Oriente verò pauci quidam duntaxat. Ex quo sequitur, posse interdum Concilia nationalia esse multò maiora generalibus, quoad numerum Episcoporum, & tamen minora quoad auctoritatem; nam Concilium II. tantum habuit C. L. Episcopos ex variis prouinciis & nationibus, & Concilium Carthaginense nationale ex sola Africa, tempore beati Augustini, habuit Episcopos C. C. XVII. vt refert Prosper in Chronico anni CCCC. XX.

CAPVT XVIII.

Episcopus in Conciliis non Consiliarios, sed Iudices esse.

SEQVITVR postrema quæstio de forma Conciliorum, quæ tamen bipartita erit. PRIMO namque explicandum occurrit, an Concilia habeant formam iudicij, an tantum inquisitionis. SECUNDO, hoc definito, quod habeant formam iudicij, quis debeat esse ordo inter iudices; vt enim in corpore forma dicitur figura, siue ordo omnium membrorum suo loco positorum, ita in cœtu hominum forma dicitur ordo quidam, quo præest, qui debet præesse, subest, qui debet subesse.

Est ergo prima pars quæstionis; An Concilium sit verum iudicium, & Episcopi veri iudices, ita vt standum sit eorum sententiæ, quia ipsi sic statuerunt, quomodo statuit sententiæ Prætoris in causis politicis: an verò tantum sit inquisitio quædam, & tantum valeat decretum Concilij, quantum valet eius ratio: quomodo loquimur de decisionibus Doctorum, quas vel in scholis, vel in suis commentariis faciunt.

Heretici huius temporis in hoc ferè omnes conueniunt, quod Concilium non sit, nisi inquisitio, & quod solus Christus, & verbum eius scriptum habeat suffragium decisium, & ideo dicunt, non esse attendendum numerum suffragiorum, & sæpe magis sequendum vnum, qui pro se Scripturam adferat, quàm totum reliquum Concilium. Et inde etiam deducunt, licere vnicuique examinare decreta Concilij, & recipere,

cipere,

cipere, vel non recipere, vt voluerit. Ita LUTHERVS docet in assert. artic. 29. & apud Cochlaeum in quingentis articulis, art. 115. Idem vult Calvinus lib. 4. cap. 9. §. 8. Institut. Idem scribit Brentius in Confessione VVirtembergica, capite de Scriptura, & capite de Conciliis. KEMNITIVS quoque in examine 4. sessionis Concilij Tridentini, passim Catholicos reprehendit, quòd tribuant Episcopis prætoriam auctoritatem iudicandi de controuersis.

Denique, libellus Protestantium, vbi explicat causas cur ad Concilium non venerint, disertè docet, non debere in Concilio conueniri, vt votis & suffragiis quæstiones definiantur, sed vt inter tam multos aliquis reperiatur, qui et Scriptura ostendat, quid sequendum sit, & aliquem talem præponendum Concilio numerosissimo, etiamsi arena tum numerum vinceret. Hac sententia ostendunt heretici, quàm parui faciant Concilia, & quod verè nihil aliud cupiant, quàm quæstiones nunquam finiri.

Nos ergo dicimus, confessum Episcoporum in Conciliis legitimis esse verum Iudicum confessum, & eorum decreta & leges necessariò sequendas. Probatur PRIMÒ tribus Scripturis. Prima est Deuter. 17. vbi iubentur, qui dubia habent, recurrere ad Sacerdotum Concilia, &: *Qui non obedierit eorum sententia, morte condemnetur.* Secunda Matt. 18. *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi velut Ethnicus & Publicanus.* Hic enim locus, etsi varias explicationes admittat, tamen cum Concilium legitimum omnium consensu maximè propriè dici possit Ecclesia, non potest vllò modo reicihi hæc explicatio, qua asserimus, Dominum iussisse vt sententiæ legitimi Concilij obediamus. Tertia Actor. 15. & 16. vbi Paulus pertransiens ciuitates varias, præcipiebat eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab Apostolis in Concilio Hierosolymitano, De quo Concilio tria notanda sunt.

PRIMVM est, in eo Concilio non ex Scripturis, sed ad suffragia Apostolorum definitam esse quæstionem. Non enim quæstio erat, vt aduersarij fingunt, an sola fides iustificet, sed an circumcisio, & ceteræ legales cærimonix essent necessariæ Christianis. Id quod manifestè colligitur tum ex occasione Synodi, de qua sic loquitur S. Lucas Actor. 15. *Surrexerunt quidam de haresi Pharisaorum, qui crediderunt, dicen-*

*dicentes; Quia oportet circumcidi eos, precipere quoque ser-
uare legem Mosi. Conueneruntq; Apostoli & Seniores Videre
de Verbo hoc, &c.* Tum ex epistola Concilij, in qua nihil
mandatur, nisi abstinentia à sanguine, suffocato, & immo-
latitiis, & liberantur Gentes ab omnibus aliis Iudaicis cæ-
rimoniis. Certè autem nihil horum in Scripturis habeba-
tur, vbi enim, quæso, scriptum erat, vt Gentes non seruarent
legalia, excepto mandato de abstinentia à sanguine, suffoca-
to, & immolatitiis?

ALTERVM est notandum, Apostolorum sententiam non
fuisse permissam examini discipulorum, sed simpliciter im-
peratum fuisse, vt obedirent, vt clarissimè constat ex locis ci-
tatis Act. 15. & 16. quare aduersarij, qui Conciliorum sen-
tentiam examinari volunt ab vnoquoque homine priuato,
cum Scriptura manifestissimè pugnant.

TERTIVM est, Concilij Apostolici definitionem, ve-
ram legem fuisse obligantem in conscientia; de qua re supra
differuimus in quarto libro de Pontifice, & sanè id satis Lu-
cas ostendit, cum modò præcepta, modò decreta & dogma-
ta appellat.

SECUNDO, probatur ex ipsis Conciliis; nam Concilia o-
mnia dicunt anathema non obtemperantibus; vocant sua
decreta canones, siue leges Ecclesiasticas: cum subscribunt,
Episcopi dicunt: *Ego N. definiens subscripsi.* Præterea in Con-
cilio Chalcedonensi act. 4. cum decem Episcopi Ægyptij
nollent acquiescere iudicio maioris partis, pro hæreticis ha-
bebantur; quæ omnia sunt apertissima argumenta, quòd
Concilia sint vera iudicia.

Probatur TERTIO, nam si non esset in Conciliis agen-
dum suffragiis, sed disputationibus tantum, perperam fieret,
vt soli Episcopi sententiam ferrent, cum munus disputandi
sit hominum eruditorum, siue sint Episcopi, siue non. Cuius
contrarium iam supra ostendimus. Frustrà etiam vocaren-
tur Episcopi aliqui rudes, & simplices, quales aliquos fuisse
in Concilio Nicæno, scribit Ruffinus li. 10. hist. cap. 3. ADDE,
quòd Protestantes in illo suo libello apertè secum pugnant;
nam in eo libello docent, debere etiam Laicos cum Episco-
pis habere suffragium dicisuum; & ibidem paulò post dicunt,
non debere in Conciliis aliquid definiiri ex multitudine suf-

FF fragio-

fragiorum, sed tantum ex testimoniis Scripturarum. Multa alia adferemus postea, cum disputabimus, an Concilia possint errare?

AT OBIICIUNT exemplum Paphnutij, qui apud Socratem lib. I. cap. 8. & Sozomenum lib. I. cap. 22. toti Concilio Nicæno volenti prohibere Sacerdotibus usum vxorum, solus liberè restitit, & præualuit. LUTHERVS art. 115. ex quingentis, apud Cochlæum in septicipite, cap. 34. Res, inquit, est insana, quod Concilia concludere & statuere volunt, quid credendum sit; cum saepe nullus vir ibi sit, qui diuinum Spiritum, vel modicum olfecerit, sicut contigit in Concilio Nicæno, ubi tractabant & solebant leges condere super statu Ecclesiastico, ne essent in Matrimonio: ibi iam omnes erant falsi; tunc procedebat vnus tantum homo Paphnutius, et refutauit hoc totum, dixit; Non ita, hoc non est Christianum, tunc totum Concilium oportuit ab ista conclusione desistere.

Respondeo. PRIMVM, incertam esse hanc narrationem, cum eius non meminerint antiquiores, Eusebius, Athanasius, Epiphanius, Ruffinus, &c. SECUNDO, si vera sit narratio, Paphnutiū ante definitionē Concilij restituisse, vt ipsi met auctores testantur, proinde hoc exemplum non esse ad propositum. TERTIO dico, Paphnutium nō allegasse Scripturam, sed solū auctoritate sua contendisse, & idcirco, iudicio aduersariorum, non debuisse audiri. QUARTO addo, Paphnutium solum cupiuisse, nō interdici usum vxorum iis, qui eas habebant; tamen hortatum esse Synodum, vt seuerè interdiceret Sacerdotibus & Monachis, ne post sacram Ordinationem, vel Professionem vxores ducerent; vt ibidē Socrates & Sozomenus testantur; ex quo mirum est, si non confundantur Lutherani, qui cōtra Paphnutij sententiam vxores ducunt, etiam si Monachi & Sacerdotes fuerint.

ADDO postremò, Concilium statuisse planè contrarium eius, quod isti ex Paphnutio referunt. Nam statuit can. 3. ne in domibus Sacerdotum sint vllæ fœminæ, præter matrem, sororem, vel amitam. Vnde Epiphanius hæresi 59. dicit, esse contra canones, vt Sacerdos, aut Diaconus, vel Subdiaconus liberos gignat; quocirca Lutherus more suo secum pugnans, in libro de Conciliis, parte prima, apertè dicit, Concilium Nicænum prohibuisse Sacerdotibus usum vxorum,
ac se

ac se non intelligere Spiritum sanctum in eo Concilio, cum & castrationem prohibeat, & contubernium foeminarum.

Obiiciunt SECUNDO aliqui Catholici; Si omnes Episcopi essent Iudices, teneretur Pontifex, qui Concilio praesidet, in decretis faciendis sequi maiorem partem Episcoporum; at falsum est, cum Damasus irritauerit acta Concilij Ariminensis, quibus maior pars Episcoporum consenserat, ut patet ex epistola Damasi ad Episcopos Illyrici, & Leo irritauerit quoddam decretum Concilij Chalcedonensis, cui etiam maior pars Concilij assenserat, ut ipse Leo testatur epist. 53. 54. & 55.

Respondeo PRIMO, nunquam fortasse adhuc accidisse, ut Pontifex sequeretur minorem partem in Concilio, quando remota fraude & dolo, sententias dixerunt. Quod dico propter Concilia Ariminense & Chalcedonense, quae fraude non caruerunt; nam in Ariminensi deceptos fuisse Catholicos verbi Graeci obscuritate, testatur Rufinus lib. 10. capite 21. in Chalcedonensi autem fuisse fraudem, patet ex act. 16. eius Concilij, ubi Vicarij Romani Pontificis conque-
runtur, quod se absentibus fraudulenter factum esset istud decretum.

Dico SECUNDO, Praesidem Concilij, ut Praesidem, debere sequi in decreto formando maiorem partem suffragiorum, tamen Pontificem, non ut Praesidem, sed ut Principem Ecclesiae summum posse retractare illud iudicium; & consequenter, si ipse sit Praeses Concilij, posse, non ut Praesidem, sed, ut Principem summum, non sequi maiorem partem, quemadmodum in temporalibus iudiciis debet Praeses a Rege constitutus, sequi maiorem partem Iudicum, tamen Rex, tanquam Superior, potest totum iudicium irritare. Et hoc maxime locum habet in Pontifice, cuius est confirmare, & dirigere fratres suos, & ad hoc habet assistentiam Spiritus sancti, ne erret, iuxta illud Luc. 22. *Rogant pro re, &c.*

Vide Ioannem de Turrecremata lib. 3. cap. 63.

& 64. & Canum libro 5. capite 5. quast. 2.